ބިލު ނަންބަރު:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާ ބިލު

މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ބިލު

ބިލުގެ ސްޕޮންސަރ: [illegible]

[illegible]

ތާރީޚު: 13/07/2025

[signature]

14/07/2025

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ	
ބަލައިގަތީ: Rakha	ރ. ނަންބަރު: 3049
ލިބުނު ތާރީޚު: 13.7.25	ގަޑި: 14:41
ރަޖިސްޓްރީ ސެކްޝަން: D	
ސެކްޝަނަށް ފޮނުވުނު	

ބިލު ހުށަހަޅާ ސަބަބު

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މި ބިލު ހުށަހެޅުމުގެ ބޭނުމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފިކުރީ މުދާ ހިމާޔަތްކުރުން ކުރިއެރުވުން ހަރުދަނާ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން، ވިޔަފާރީގެ ދާއިރާގައި ފަންނުވެރިކަމާއި އިނޮވޭޝަނަށް ހިތްވަރުދީ، އަދި ދާއިރާ ކުރިއަރުވައި، ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީއަށް މަގުފަހިކުރުމަށްޓަކައި، ވައިޕޯ އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ ޓްރީޓީގެ ދަށުގައި ސަރުކާރުގެ އިލްތިޒާމުތައް ފުއްދުމަށް، އަދި ޓްރީޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ބަޔާންކުރުމާއި، އެންފޯސްކުރުމަށް ކަވާއިދުގެ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުމެވެ.

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ބިލު ހުށަހަޅާ މެންބަރު: [illegible]

[illegible]

13/07/2025

މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ބިލު

އެއްވަނަ ބާބު
ފެށުން

1. ތަޢާރުފާއި ނަން.....1
2. މަޤްޞަދު.....1
3. ފިކުރީ މުދާ.....1

ދެވަނަ ބާބު
މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް

4. މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް ގާއިމުކުރުން.....2
5. އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް.....2
6. ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ.....3
7. ރަޖިސްޓްރާރ ޢައްޔަންކުރުމާއި ވަކިކުރުން.....3
8. ރަޖިސްޓްރާރުގެ ޒިންމާތައް.....4
9. މަގާމުގެ މުއްދަތު.....5
10. މަގާމު ހުސްވުން.....5
11. މަގާމުން ވަކިކުރުން.....6
12. އިސްތިޢުފާދިނުން.....6
13. އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން.....6
14. ރަޖިސްޓްރާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް.....7
15. މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ އަދި ރަޖިސްޓްރާރުގެ މުސްތަޤިއްލުކަން.....8
16. މަސްލަހަތު ފުށުއަރުން.....8
17. ސުލޫކީ ހަމަތައް.....9
18. ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން.....10
19. ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް.....10
20. ބައެއް ކަންކަމުގެ އިޚްތިޔާރު ދިނުން.....11

ތިންވަނަ ބާބު
ފިކުރީ މުދަލުގެ ދަފްތަރު

21. ފިކުރީ މުދަލުގެ ދަފްތަރު.....11
22. ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން.....13
23. ކްލެސިފިކޭޝަނަށް އަންނަ ބަދަލާ ގުޅިގެން ދަފްތަރު އިސްލާހުކުރުން.....13

24. ދަށުވަރުގައި ހިމެނޭ މައްދާތަކަށް އުނިއިތުރު ގެނައުން 13

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ނިންމުންތައް މުރާޖަޢާކުރުމާއި ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން

25. މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކަށް ހިނގާނެ ދާއިރާ 14
26. ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުން 14
27. އިޢުތިރާޟުކުރުމާގުޅޭ ގޮތުން ކަނޑައެޅުން 15
28. ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމުގެ އުސޫލު 15
29. ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުން 16
30. ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން 16

ފަސްވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން ކަންކަން

31. އިސްކަންދިނުން 17
32. ގަވާއިދު ހަދައި ހިންގުން 17
33. ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން 17
34. މާނަކުރުން 17

بسم الله الرحمن الرحيم

ޓްރިޕްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަޓީ ޤާނޫނުގެ ބިލު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

ތަޢާރަފާއި ނަން

1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވިޔަފާރި މުދަލާގުޅޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭ އެކި ބާވަތުގެ ވިޔަފާރި މުދަލާއި އެފަދަ ރައްކާތެރިކޮށް ރަޖިސްޓްރީކުރުން، ކުރިއަރުވައި، ހިންގުމަށްޓަކައި ޚާއްޞަ އިދާރާ ޤާއިމުކުރުމާއި، އެ ޤާނޫނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ބަޔާންކުރުމާއި، އެންފޯސްމަންޓް ކަމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ، "ޓްރިޕްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަޓީ ޤާނޫނު" އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. މި ޤާނޫނުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިޔަފާރި މުދާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރިއަށްގެންދާނެ ހަރުދަނާ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން، ވިޔަފާރީގެ ދާއިރާގައި ފެންވަރުރަނގަޅު އިންސާފުވެރިކަން ހިމާޔަތްކުރުން، އެ ދާއިރާ ކުރިއަރުވައި، ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީއަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުމެވެ.

ވިޔަފާރި މުދާ

3. މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ވިޔަފާރި މުދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަމަލުކުރެވޭ ވިޔަފާރި މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭ އެންމެހައި ބާވަތުގެ ވިޔަފާރި މުދަލަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި،

ޓްރޭޑްމާކާއި، ކޮޕީރައިޓާއި، ޕޭޓަންޓާއި، އިންޑަސްޓްރިއަލް ޑިޒައިނާއި ޖިއޮގްރަފިކަލް އިންޑިކޭޝަންތައް ހިމެނެއެވެ.

ދެވަނަ ބާބު

މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް

މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް ގާއިމުކުރުން

4. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، ފިކުރީ މުދަލުގެ ޙައްޤުތަކަށް ހިމާޔަތްކުރުމާއި، ކުރިއެރުވުމާއި، ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި "މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް" ގެ ނަމުގައި ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް އުފެދިއްޖެއެވެ.

(ށ) މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް ހިނގަމުންދާނީ، މިނިސްޓްރީގެ ދަށުންނެވެ. އަދި އެ އޮފީހުގެ އެންމެހައި ކަންކަމާ ބެހޭގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީވާނީ މިނިސްޓަރެވެ.

އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް

5. މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) ފިކުރީ މުދާ ރަޖިސްޓްރީކުރުން؛

(ށ) ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭ ފިކުރީ މުދަލާބެހޭ ދަފްތަރެއް އުފައްދައި އަޕްޑޭޓްކޮށް ބެލެހެއްޓުން؛

(ނ) ސަރަޙައްދީ އަދި ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ ޖަމާޢަތްތަކާ ގުޅުން ގާއިމުކޮށް ބަދަހިކުރުމާއެކު އެ ޖަމާޢަތްތަކުން ފަންނީ އެހީތެރިކަމާއި ތަމްރީނު ހޯދުން؛

(ރ) ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކުގައި ބައިވެރިވުމާގުޅޭ ކަންކަމާއި އެ މުޢާހަދާތަކުގެ ދަށުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކުރުމާއި

ވިލަރެސްކުރުން؛

(ހ) ފިކުރީ މުދަލުގެ ދާއިރާއިން ސަރަހައްދީ އަދި ބައިނަލްއަގްވާމީ ފެންވަރުގައި އަންނަ ކުރިއެރުންތައް ދިރާސާކުރުން؛

(ށ) ފިކުރީ މުދަލާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަމަލުކުރެވެމުންދާ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ލިބިދޭ ޙައްޤުތަކާ ގުޅޭގޮތުން އާންމުން ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުން؛

(ނ) ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ޙިމާޔަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުމާއި އެ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން އެ ޙިމާޔަތްތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ފީ ނެގުން؛

(ރ) ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުން.

ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ

6. މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް ހިންގުމުގެ އެންމެ އިސް ވެރިޔާ، ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީއެވެ.

ރަޖިސްޓްރާރ ޢައްޔަންކުރުމާއި ވަކިކުރުން

7. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީގެ މަޤާމަށް މީހަކު ޢައްޔަންކޮށް ވަކިކުރާނީ، މިނިސްޓަރެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ރަޖިސްޓްރާރުގެ މަޤާމަށް، މި ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ ފަރާތެއް މިނިސްޓަރު ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ރަޖިސްޓްރާރުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ، މިނިސްޓަރުގެ ލަފާގެ މަތިން ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަނުންނެވެ.

ރަޖިސްޓްރާރުގެ ސަލާހިއްޔަތު

8. ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީގެ މަގާމަށް އައްޔަނުކުރާ ފަރާތެއްގެ ކިބައިގައި އޮންނަންވީ ސަލާހިއްޔަތު ތިރީގައިވާނެއެވެ.

(ހ) ދިވެހި ރައްޔިތެއް ކަމުގައިވުން؛

(ށ) އިސްލާމްދީނުގައި ހައްދުފަރުވާ ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއް ނުވަތަ ޚިޔާނާތުގެ ކުށެއް ކުރިކަން ސާބިތުވެފައިވާ މީހެއް ކަމުގައި ނުވުން؛

(ނ) ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ނުވަތަ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އިންތިހާބުކުރާ ނުވަތަ އައްޔަނުކުރާ މަގާމެއްގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އެއްވެސް މަގާމެއްގައި ނުވަތަ އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ވަޒީފާގައި ހުރި މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން؛

(ރ) ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގެ މަގާމެއްގައި ހުރި މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން؛

(ބ) އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީގެ ދާއިރާއިން ނުވަތަ ގުޅުންހުރި އެހެން ދާއިރާއަކުން ނުވަތަ ޤާނޫނީ ދާއިރާއިން ފުރަތަމަ ޑިގްރީ ހާސިލުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން؛

(ޅ) ހިންގުމުގެ ދާއިރާއިން މަދުވެގެން 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތަޖުރިބާއާއި ޤާބިލުކަން ލިބިފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން؛

(ކ) އެއްވެސް ކޮމްޕެނީއެއްގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރަކު ކަމުގައި ނުވުން؛

(ރ) މުޢާމަލާ ޢަމަލުކުރުމުގެ ކުރިއަށް ވޭތުވެދިޔަ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދަރަންޏާއި ސާބިތުވެ، ފައިސާ ދެއްކުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަނޑައެޅުމަކާ ޚިލާފުވެފައިވާ މިނެއް ކުރުމުގައިނުވުން؛ އަދި

(ބ) މި ޤާނޫނުގައި ރަޖިސްޓްރާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަށް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގެ ވަރުގެ އެކަށީގެންވާ ޤާބިލުކަން ލިބިގެންވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން.

މަޤާމުގެ މުއްދަތު

9. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރު ހޮވާ އިންތިޚާބުކުރައްވާ ޕްރެސިޑެންޓު އެ މަޤާމުގައި ދެމިހުންނާނީ އޭނާ ޢައްޔަނުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަކިކުރެވޭ ޙާލަތްތަކާއި ފިޔަވައި އޭނާ ކުރިން ޙާލަތެއް، 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ އިތުރު ދައުރަކަށް ރަޖިސްޓްރާރުގެ މަޤާމަށް އައްޔަނުކުރެވިދާނެއެވެ.

މަޤާމު ހުސްވުން

10. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރު ހޮވާ އިންތިޚާބުކުރާއިރު ޕްރެސިޑެންޓުގެ މަޤާމު ހުސްވެއްޖެކަމަށް ބެލޭނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައެވެ.

(1) މަޤާމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުން؛

(2) އިސްތިޢުފާދިނުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މަޤާމުން ވަކިކުރުން؛

(4) ޓްރަސްޓުއަސާސީގެ ދަށުން ނުވަތަ ޓްރަސްޓެއްގެ ދަށުން އިންތިޒާމްކުރެވޭ މަޢާމަލާތް ކުރިމަތިވުން ނުވަތަ ޓްރަސްޓުއަސާސީގެ ދަށުން ނުވަތަ ޓްރަސްޓެއްގެ ދަށުން ހައްދަންކުރެވޭ މަޢާމަލާތް ހައްދަންކުރުވުން؛

(5) މަރުވުން؛

(6) ރަޖިސްޓްރާރުގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވުމަށް މި ޤާނޫނު ލާޒިމުކުރާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް އުނިވުން.

(ށ) ރަޖިސްޓްރާރުގެ މަޤާމު ހުސްވެއްޖެނަމަ، އެ މަޤާމު ހުސްވާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މި ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓަރު އެ މަޤާމަށް މީހަކު ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.

މަޤާމުން ވަކިކުރުން

11. ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމަށް ޢުޛުރުވެރިވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގައި އިހުމާލުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމަށް ނުކުޅެދޭފަދަ ދާއިމީ ޙާލަތެއް އޭނާއަށް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، އޭނާ އެ މަޤާމުން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓަރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

އިސްތިޢުފާދިނުން

12. ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދިނުން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، މިނިސްޓަރަށް ފޮނުވާ ލިޔުމަކުން އިސްތިޢުފާދެވިދާނެއެވެ. އަދި އިސްތިޢުފާދިނުމުގެ ލިޔުން މިނިސްޓަރަށް ލިބުމުން ރަޖިސްޓްރާރ އޮފީހުގެ މަޤާމުން ވަކިވާނެއެވެ.

އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން

13. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީއާ މި ޤާނޫނުން މަތިކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގައި

އެގްރީމެންޓުކުރަން ބޭނުންވާ ދުވަސްތެރޭގައި ވަސީލަތްތައް، މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ޕްރައިވެޓް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ޕްރޮޖެކްޓް އާދޭހުން ހަމަޖައްސައިދޭންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޕްރައިވެޓް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ޕްރޮޖެކްޓް އާދޭހުގެ ދުވަސްތަކުގެ ފަހުގެ ދިނުމަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ބަލައިގަތުން، އެ ދުވަސްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ސަރުކާރުގެ އިދާރީ ކަނޑައަޅާ ދުވަސްތަކުގެ ފެށުމާ ބެހޭ ބަޔާންކުރާނަމަ، ދުވަސްތަކުގެ އިދާރީ އެންގުމެއް ކަނޑައަޅާފައި އެންމެހާ ކަންތައްތައް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެންގުމެއް އެކުލަވާލާނީ، މިނިސްޓްރީގެ ލަފާގެ މަތިން ރަޖިސްޓްރާރެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރުގެ މަގާމަށް މީހަކު އައްޔަންކުރާތާ 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިން ޕްރައިވެޓް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ޕްރޮޖެކްޓް އާދޭހުގެ ދުވަސްތަކުގެ އިދާރީ އެންގުމެއް ރަޖިސްޓްރާރު އެކުލަވާލައި، ސަރުކާރު ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިދާރީ އެންގުމާ އެއްގޮތަށް ޖަވާބުދާރީވުމުން، ޕްރައިވެޓް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ޕްރޮޖެކްޓް އާދޭހުގެ ބޭނުމާ ދުވަސްތަކުން އަމަލުކުރަން ވަކިކުރުން، ސަރުކާރު ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމެވެ.

ރަޖިސްޓްރާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

14. ރަޖިސްޓްރާރު އޮފީސް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ޕްރޮޖެކްޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮވެއެވެ.

(ށ) ފިކުރީ މުދާ ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުންތައް ހުށަހެޅޭނެ އަދި ބަލައިގަނެވޭނެ ފަދަ ގޮތްތައް ހަމަޖެއްސުމާއި، އެފަދަ ހުށަހެޅުންތައް ރައްކާތެރި ނިޒާމެއްގެ ތެރެއިން ޢާންމުކުރުމާއި، ދިރާސާކުރުމާއި، އެ ހުށަހެޅުންތަކާ ގުޅޭގޮތުން އަންގަންޖެހޭ އެންގުންތައް އެންގުމާއި ނިންމަންޖެހޭ ކަންކަން ނިންމުން؛

(ނ) އިލެކްޓްރޯނިކް ޒަރީޢާއިން ޚިދުމަތްތައް ޕޭމަންޓްތަކުން އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމާއި، ޕޭމަންޓްތަކާ ޚިދުމަތުގެ މަޢުލޫމާތު ޢާންމުންނަށް ފަސޭހައިން ޕޭމަންޓްތަކުން އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން ހިފޭނެގޮތުން، ޚިދުމަތް ޕޭމަންޓްތަކުން ފަދަ ގޮތްތައް އިންތިޒާމުކުރުން؛

(ރ) ފިކުރީ މުދަލުގެ ދަފްތަރު ޤާއިމުކުރުން، ގެންގުޅުން، އިސްލާހުކުރުން، އަދާހަމަކުރުން ބަދަލުގެނައުން؛

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނުވަތަ ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ މާއްދާތަކުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރ ނުވަތަ މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހާ މަސައްކަތްކުރާނެ އުސޫލުތައް މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުން.

މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ އަދި ރަޖިސްޓްރާރުގެ މުސްތަޤިއްލުކަން

15. މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައާއި އެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ބާރުތައް ބޭނުންކުރުމުގައި ރަޖިސްޓްރާރ އަދި އޮފީހުގެ އެންމެހައި މުވައްޒަފުން އަމަލުކުރަންވާނީ، ސިޔާސީ ނުވަތަ އެހެން އެއްވެސް ފަރާތްތަކުގެ ބާރާއި ނުފޫޒަށް ބޯނުލަނބާ ނުލައި، ޕްރޮފެޝަނަލް އިންޑިޕެންޑެންސް ހިފެހެއްޓުމާއިގެންނެވެ.

މަޝްވަރާތައް ބޭއްވުން

16. (ހ) މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހަށް ހުށަހެޅިފައިވާ އެއްވެސް ހުށަހެޅުމެއްގައި ނުވަތަ އޮފީހުން ބަލަމުންދާ އެއްވެސް މަސައްކަތެއްގައި ރަޖިސްޓްރާރ ނުވަތަ އޮފީހުގެ އެހެން މުވައްޒަފެއްގެ އަމިއްލަ މަޞްލަޙަތެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއް ނުވަތަ ދެއްކޮށްވާނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމެއް ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ބެލުމުގައި

ނުވަތަ ނިންމުމުގައި، އެއްވެސް މިންވަރަކަށް އެއިން ފަރާތެއް ބައިވެރިވެގެންނުވާނެއެވެ. އަދި އޮފީހުން ބަލާ މައްސަލައަކީ ނުވަތަ ކަމަކީ، އެއިން ފަރާތެއްގެ މަސްލަހަތެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއް ނުވަތަ ދަޢުވާއެއް އޮތް މައްސަލައެއްކަން ނުވަތަ ކަމެއްކަން ކުރިން އެނގިފައި ނޯންނަމަވެސް އެކަން އެނގޭ ހިނދުން ފެށިގެން، އެ މައްސަލައެއް ނުވަތަ ކަމެއް ބެލުމަށް އަދި/ނުވަތަ އެ މައްސަލައާ ނުވަތަ ކަމަކާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމަންޖެހޭ ނިންމުންތަކެއް ނިންމުމުން އެ ފަރާތެއް ދުރުހެލިވާންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ މަސްލަހަތު ފުށުއެރުމުން ދިމާވެއްޖެނަމަ ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލާއި، އެފަދަ މައްސަލަތަކުން ތަނާޒުލުވުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ރަޖިސްޓްރާރ ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ސުލޫކީ ހަމަތައް

17. (ނ) ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ މަގާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގައި، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސުލޫކީ ހަމަތައް، އެންމެ މަތީ މިންގަނޑުތަކުގައި ހިފަހައްޓައި، އެހެން މީހުންނަށްވެސް އެ ހަމަތަކަށް ތަބާވާކަން އެނގޭ މިންވަރަށް، ހުރިހާ ހާލަތްތަކެއްގައިވެސް އެ ހަމަތަކަށް ތަބާވާންވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރ އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތަކަށް ހުރަސްއެޅޭނެ ނުވަތަ ބުރޫއަރާފާނެ ފަދަ އެއްވެސް ކަމެއް ރަޖިސްޓްރާރ ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ކަމެއް، އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންވެސް ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.

(ނ) ރަޖިސްޓްރާރ އަދި އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެ ފަރާތެއްގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި އެއްވެސް ބޭފަޅެއްގެ ހަޤީޤަތް ނުވަތަ މަސްލަހަތު ޚާއްސަގެ އަމިއްލަ ނަފާގައި، ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ ނަފާގައި، ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ ގޮތުން ނުވަތަ މާލީ ގޮތުން އެ މީހަކާ ގުޅުމެއް އޮތް މީހެއްގެ ނަފާގައި ބޭނުންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން

18. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރ އާއި އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީއަށް އަދި އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންނަށް މަސައްކަތުގެ ހައިސިއްޔަތުން ލިބޭ މަޢުލޫމާތަކީ ސިއްރުގެ ގޮތުގައި ހިފަހައްޓަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތެވެ. އެފަދަ މަޢުލޫމާތެއް، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިން ނޫންކޮށް ހާމަކުރަންޖެހޭ ފަރާތަކަށް ހާމަކުރާ ކުރުން ފިޔަވައި، އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ހާމަކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ވިޔަފާރި މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ރަޖިސްޓްރާރަށް ހުށަހަޅާ މަޢުލޫމާތުގެ ތެރެއިން، ވިޔަފާރީގެ ސިއްރު މަޢުލޫމާތުގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓްރާރ ކަނޑައަޅާ މަޢުލޫމާތު، ޤާނޫނަކުން ބާރު ލިބިގެން ތަޙުޤީޤު އިދާރާއަކުން ހިނގާ ތަޙުޤީޤަކަށް އެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހާމަކުރާ ކުރުން ފިޔަވައި ނުވަތަ ކޯޓު އަމުރަކަށް ހާމަކުރާ ކުރުން ފިޔަވައި، ރަޖިސްޓްރާރ ނުވަތަ އޮފީހުގައި މަސައްކަތްކުރާ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހާމަކޮށްގެން ނުވަތަ އެއްވެސް ފަރާތަކާ ޙިއްސާކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް

19. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ވިޔަފާރި މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގެ ގޮތުންނާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވިޔަފާރި މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ލިބިދޭ ބާރުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގައި، ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ނުވަތަ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނަކުން ލިބިދޭ

ބާރެއްގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި، ރަޖިސްޓްރާރު ނުވަތަ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފަކު، ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރާރުގެ އިރުޝާދު ލިބިގެން މަސައްކަތްކުރާ އެއްވެސް ފަރާތެއް، ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން، ހެޔޮ ނިޔަތުގައި ކުރާ ކަމަކާމެދު، ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ކަމަކާމެދު، އެއްވެސް މަދަނީ ނުވަތަ ޖިނާއީ ދައުވާއެއް ނުއުފުލޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އޮފީހުގެ މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރާރުގެ އިރުޝާދު ލިބިގެން މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތެއް ފަސްދުގައި ކުރާ ކަމަކުން ނުވަތަ އެއިން ފަރާތެއްގެ އިހުމާލުގެ ސަބަބުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ލިބޭ ގެއްލުމަކަށް، ކަމާގުޅޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ޖިނާއީ އުފުލުމުގެ އިލްތިޒާމު ދެމިއޮންނާނެއެވެ.

ސައްޙަކަން ބެލުމުގެ އިލްތިޒާމެއް ނެތުން

20. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ އެއްވެސް ލިޔެކިޔުމެއްގެ ނުވަތަ އެފަދަ ލިޔެކިޔުމެއްގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއްގެ ސައްޙަކަން ބެލުމަކާ ނުލައި، އެ ލިޔެކިޔުމާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ އިލްތިޒާމު ރަޖިސްޓްރާރަށް ލިބިގެންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ އެއްވެސް ލިޔުމަކީ ސައްޙަނޫން ލިޔުމެއް ކަމަށްވާ ހާލަތުގައި، ނުވަތަ އެފަދަ ލިޔުމެއްގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތަކީ ސައްޙަނޫން މަޢުލޫމާތެއް ކަމުގައިވާ ހާލަތުގައި، އެ ކަމެއްގެ ޒިންމާ ނުވަތަ އެ ކަމެއްގެ ސަބަބުން ލިބޭ އެއްވެސް ގެއްލުމެއްގެ ޒިންމާ ރަޖިސްޓްރާރު އުފުލާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

ތިންވަނަ ބާބު

ފިކުރީ މުދަލުގެ ދަފްތަރު

ފިކުރީ މުދަލުގެ ދަފްތަރު

21. (ހ) ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރާ ފިކުރީ މުދަލުގެ ދަފްތަރެއް، ރަޖިސްޓްރާރު ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ދަފުތަރުތަކުގައި މަދުވެގެން އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ ފީކަރު މުދަލާއި އޭގެ ކްލެސިފިކޭޝަން؛

(2) ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ ފީކަރު މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުގެ މައުލޫމާތު؛

(3) ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ ފީކަރު މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށް ލިބިދޭ ހައްގުތައް؛

(4) ރަޖިސްޓަރީ ކުރި ތާރީޚު؛

(5) ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ މުދަލަށް ހިމާޔަތް ލިބިދެވޭ މުއްދަތު؛

(6) ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފީކަރު މުދަލާ ގުޅޭގޮތުން ރަޖިސްޓަރީގައި ހިމަނަން ޤާނޫނުން ތަޢީނުކުރާ މުޢާމަލާތްތަކުގެ މައުލޫމާތު؛

(7) ހައްގުތައް ބަދަލުކުރެވިފައިވާނަމަ، އެކަން ނުވަތަ ލައިސަންސިންގ އެގްރިމަންޓެއްވާނަމަ އެކަން ހިމެނޭގޮތުން، ރަޖިސްޓްރޭޝަނުގެ ހާލަތު؛

(8) ރަޖިސްޓްރޭޝަނަށް ގެނެވުނު އެންމެފަހުގެ ބަދަލުތައް؛

(9) ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފީކަރު މުދަލާބެހޭ، ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުގައި އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އެންމެހައި މައުލޫމާތު.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ދަފްތަރު ބަލަހައްޓަންވާނީ، މި ޤާނޫނާއި ތާރީޚީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން

22. މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ދަފްތަރު ބަލަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް އެ ދަފްތަރު ބެލޭނެ އިންތިޒާމު، އަދި ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ ތާރީޚީ މުދަލާގުޅޭ ހާމަކުރެވޭނެ މައުލޫމާތުގެ ކޮޕީ ދޫކުރެވޭނެ އިންތިޒާމު، ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓްރާރު ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.

ކްލެސިފިކޭޝަން އަންނަ ބަދަލާ ގުޅިގެން ދަފްތަރު އިސްލާހުކުރުން

23. (ހ) ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ތާރީޚީ މުދަލެއް ނިސްބަތްވާ ނުވަތަ ހިމާޔަތްގެ ކްލެސިފިކޭޝަން އަންނަ ބަދަލުތަކާއި، ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ތާރީޚީ މުދަލުގެ ހައިސިއްޔަތަށް އަންނަ ބަދަލުތަކެއް، މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ދަފްތަރުގައި ހިމަނައި، ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ އެ ތާރީޚީ މުދަލާބެހޭ މައުލޫމާތު އިސްލާހުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދަފްތަރަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ގެނައުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ މައުލޫމާތަށް އުނިއިތުރު ގެނައުން

24. (ހ) ތާރީޚީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ ތާރީޚީ މުދަލާގުޅޭ މަސްލަހަތު އޮތް ފަރާތްތަކުން، އެ މުދަލާ ގުޅޭގޮތުން ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ ކުށެއް އިސްލާހުކުރުމަށް ނުވަތަ ދަފްތަރުގައި ހިމެނިފައިނުވާ މައުލޫމާތެއް ދަފްތަރުގައި ހިމަނައިދިނުމަށް އެދޭނަމަ، އެ ކަމަށް އެދި މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން އެދުނަމަވެސް، ތާރީޚީ މުދަލުގެ ރަޖިސްޓްރޭޝަންގެ ސެޓްފިކެޓަށް އަސަރުކުރާ ކަމެއް މި މާއްދާގެ

ދަށުން ހުށަހެއްޓޭނެއެވެ.

(ށ) ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ ކުށެއް އިސްލާހުކުރުމަށް ނުވަތަ ދަފްތަރުގައި ހިމެނިފައިނުވާ މައުލޫމާތެއް ދަފްތަރުގައި ހިމަނައިދިނުމަށް އެދި އަންނަނިވި ފަރާތަކުން ކޯޓަށް ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރާރަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(1) ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ މައްސަލައެއް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާނަމަ، ކޯޓަށް؛

(2) ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ މައްސަލައެއް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިނުވާނަމަ، ރަޖިސްޓްރާރަށް.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ހިންގުންތައް މުރާޖަޢާކުރުމާއި ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން

މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތައް ހިނގާނެ ދާއިރާ

25. މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތައް ހިނގާނީ، ފިކުރީ މުދަލުގެ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުއެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިސާބަކުއެވެ.

ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުން

26. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ފިކުރީ މުދަލުގެ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުއެއްގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރު އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ފުރިހަމަ ރަޖިސްޓްރާރު ނިންމާ ނިންމުމެއް، އެ ނިންމުން ބަދަލުކޮށް ފަރާތަކުން ފާއިތުވެދާކަމުގައި، ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން ނިންމައި، އެކަން އެންގި ތާރީހުން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ނިންމުމަށް އިއުތިރާޒުކުރާކަމުގެ ނޯޓިސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އޮފީހަށް ހުށަހަޅާ އިއުތިރާޒުކުރާކަމުގެ ނޯޓިސްގައި، ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުމަކީ އެ ނިންމުން ބަދަލުކުރަން

ފަރާތުން އިއުތިރާޟުކުރާ ސަބަބު ހުށަހަޅުއްވާ ބޯޑުންކުރަންވާނެއެވެ.

27. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރގެ ނިންމުމުން ހައްދުވި ފަރާތުން މި ގަވާއިދުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިއުތިރާޟުކުރާ ކަމުގެ ނޯޓިސެއް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ނިންމުމާމެދު ކުރިއަށްދާނީ ބޯޑުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

އިއުތިރާޟުކުރުމާމެދު ބޯޑުން ކަނޑައެޅުން

(ށ) މި ގަވާއިދުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކާމެދު ކުރިއަށްދާނީ ބޯޑުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނިންމުމުގައި، އެ ނޯޓިހުގައި ބަޔާންކުރާ މައްސަލައިގެ ބާވަތުން ރަޖިސްޓްރާރގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެކަން، ސަބަބު ބަޔާންކޮށް، އެ ނޯޓިސް ހުށަހެޅި ތާރީޚުން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނޯޓިސް ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ގަވާއިދުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކާމެދު ކުރިއަށްދާނީ ބޯޑުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނިންމުމުގައި، އެ ނޯޓިހުގައި ބަޔާންކުރާ މައްސަލައިގެ ބާވަތުން ރަޖިސްޓްރާރގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ނުފެނިއްޖެނަމަ، އެ ނިންމުން މުރާޖަޢާނުކޮށް، އެ ނޯޓިސް ހުށަހެޅި ތާރީޚުން ފެށިގެން 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ކަމާމެދު ބޯޑުން ނިންމައި، ނޯޓިސް ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

28. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރގެ ނިންމުމަށް އިއުތިރާޟުކޮށް މި ގަވާއިދުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި ރަޖިސްޓްރާރަށް ދަފާދިނުމަށްޓަކައި މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީއެއް އެކުލަވާލާފައި ހުންނަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ މައްސަލަތަކާމެދު ރަޖިސްޓްރާރ ބޯޑުން ނިންމަންވާނީ، އެ ކޮމިޓީއަށް އެ މައްސަލައެއް ހުށަހަޅައި، އެ ކޮމިޓީން އެ ކަމުގައި ނިންމާ ބޯޑުގެ ...

ރަޖިސްޓްރާރގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމުގެ އުސޫލު

ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމަށް ހުށަހަޅާނެގޮތުގެ އިޖުރާއަތުތަކާއި، އެފަދަ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުން

29. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު އެ މައްސަލައަކާމެދު މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރު ނިންމާ ނިންމުމަކާމެދު، އެ ނިންމުން ރައްދުވާ ފަރާތެއް ހިތްހަމަނުޖެހޭނަމަ، އެ ނިންމުން ނިންމާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ނުވަތަ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓްރާރު ނިންމަންޖެހޭ ނިންމުމާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅައި، މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް އަންގާފައިނުވާނަމަ، އެ ނިންމުން ނިންމަންޖެހޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން

30. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ވިޔަފާރި މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުއެއްގެ ދަށުން އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހާ ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރާރާ މެދުކަންބޮޑުވާ މަސްއޫލިއްޔަތަކާ ގުޅިގެން އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުން ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން ނިޒާމެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރު ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤާއިމުކުރާ ނިޒާމުގެ ދަށުން ޝަކުވާ ހުށަހެޅޭނެ ގޮތާއި، އެ ޝަކުވާތަކަށް ރަޖިސްޓްރާރު ޖަވާބުދިނުމުގައި

އަމަލުކުރަން އުސޫލުތަކާއި، މުއްދަތުތަކާއި ކަމާގުޅޭ އިޖުރާއަތުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން ކަންކަން

އިސްކަންދިނުން

31. މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ އިޖުރާއަތުތަކާއި ޓެކްސް އިދާރާކުރުމާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކުގައި އެއްވެސް ތަޢާރުޟެއް ވާ ހާލަތުގައި، އެ ދެ އިޖުރާއަތުގެ ތެރެއިން އިސްކަންދޭނީ، ޓެކްސް އިދާރާކުރުމާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އިޖުރާއަތަށެވެ.

ގަވާއިދު ހަދައި ހިންގުން

32. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މޯލްޑިވްސް އިންލޭންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގާނީ، ތަންފީޒުކުރާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި، އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން

33. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސް ދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

މާނަކުރުން

34. މި ޤާނޫނުގައި ލަފުޒެއް ނުވަތަ އިބާރާތެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭކަށްނުވާހާ ހިނދަކު، އެންމެހައި ލަފުޒުތަކާއި އިބާރާތްތަކަށް ދެވިފައި އޮވޭނީ، އެ ލަފުޒުތަކާއި އިބާރާތްތަކަށް ތިރީގައި ދެވިފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ސ) "އޮފީސް" ނުވަތަ "އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ "މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް" އަށެވެ.

(ޑ) "ރަޖިސްޓްރާރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީއަށެވެ.

(ޒ) "މިނިސްޓްރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިޤްތިޞާދީ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެއިރެއްގައި ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއަށެވެ.

(ޓ) "މިނިސްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިޤްތިޞާދީ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެއިރެއްގައި ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާގެ ވަޒީރަށެވެ.

(ޔ) "ވިޔަފާރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއީ ބާވަތްތަކުގެ ވިޔަފާރީ މުދަލާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޢަމަލުކުރެވޭ ޚާއްޞަ ޤާނޫނުތަކުގެ ތެރެއިން ކަމާބެހޭ ޤާނޫނަށެވެ.

(ޕ) "ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2016 (ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަނަށެވެ.

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

މާލެ،

ދިވެހިރާއްޖެ

ކޮސްޓް އެސްޓިމޭޓް

ބިލުގެ ނަން	
މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ބިލު	
ބިލުގެ މުޚްތަޞަރު	
ބިލު ހުށަހަޅާ މަޤްޞަދު	މިއީ، އެކި ބާވަތުގެ ފިކުރީ މުދަލާއި އެއާގުޅޭ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކޮށް، ކުރިއެރުވުމާއި، ހިންގުމުގެ ކަންތައް ހާއްސަ އޮފީހަކުން ކުރިއަށްގެންދިއުމާއި، އެ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ކަނޑައަޅައިދިނުމުގެ ކަންތައް ހަމަޖައްސާ ބިލެކެވެ.
ބިލުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދު	މި ބިލުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފިކުރީ މުދާ ހިމާޔަތްކުރުން ކުރިއެރުވުމަށް ހަރުދަނާ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން، ވިޔަފާރީގެ ދާއިރާގައި ފަންނުވެރިކަމާއި އިނޮވޭޝަނަށް ހިތްވަރުދީ، އެ ދާއިރާ ކުރިއެރުވުމަށް، ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީއަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުމާއި، މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ނަމުގައި ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް ޤާއިމުކުރުން، އެ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ކަނޑައަޅައިދިނުމާއި، އެންމެހާ ކަމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅައިދިނުމެވެ.
ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އެއްފަހަރު ޚަރަދެއް ކުރަންޖެހޭނަމަ، ކުރަންޖެހޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ މިންވަރާއި އޭގެ ތަފްސީލު	
ޚަރަދު ކުރަންޖެހޭ ދާއިރާ	ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޤާއިމުކުރާ އޮފީސް ހިންގުމުގެ ޚަރަދު (މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް)
ޚަރަދުކުރަންޖެހޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ މިންވަރު (ރުފިޔާއިން)	- 2025 ވަނަ އަހަރު ޚަރަދުކުރަންޖެހޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ މިންވަރު: 543,973.27ރ. (ފަސް ލައްކަ ސާޅީސް ތިން ހާސް ނުވަ ސަތޭކަ ހަތްދިހަ ތިން ރުފިޔާ ހަތާވީސް ލާރި). މިއީ އިދާރީ އަދި ޕްރޮފެޝަނަލް މުވައްޒަފުންނަށް (509,116.25 ރުފިޔާ) އަދި ސަޕްލައި ކޮސްޓްގެ (34,857.02 މިލިއަން ރުފިޔާ) ގޮތުގައި ހިސާބުން ޚަރަދުކުރެވޭ ހިސާބުކުރެއްވުން އަހަރުގެ ބާކީ އޮތް 5 މަސް ދުވަހުގެ ޚަރަދު. - ކުރިއަށް ހުރި އަހަރުތަކުގައި ހިނގާނެކަމަށް ލަފާކުރާ ރިކަރަންޓް ޚަރަދު: އަހަރަކަށް ޖުމްލަ 1,305,535.85ރ. (އެއް މިލިއަން ތިން ލައްކަ ފަސް ހާސް ފަސް ސަތޭކަ ތިރީސް ފަސް

	ރުފިޔާ އަށްޑިހަ ފަސް ލާރި)، މީގެ ތެރޭގައި އިމާރާތް އަދި ޕްރޮވިޝަނަލްސަމްސްގެ ގޮތުގައި 1,221,879.00 ރުފިޔާ އަދި އޭޖެންސީ ހިންގުމަށް 83,656.85 ރުފިޔާގެ ޚަރަދު ހިމެނޭ.
ޖުމްލަ	-
5. މަޝްރޫޢު ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން މިހާރު ހިނގަމުންދާ މަޝްރޫޢުތަކަށް ޖެހޭ ތަފްޞީލު	
ޚަރަދު ކުރަންޖެހޭ ދުވަސް	-
ޚަރަދުކުރަންޖެހޭ މިންވަރު (ރުފިޔާއިން)	-
ޖުމްލަ	-
ދައުލަތުން ލިބެންހުރުމަށް ފައިސާ އާމްދަނީގެ މިންވަރާއި އޭގެ ތަފްޞީލު	
އާމްދަނީ ލިބެންހުރުން ފައިސާ ދުވަސް	-
އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ލިބެންހުރުން ފައިސާ މިންވަރު (ރުފިޔާއިން)	-
ޖުމްލަ	-
6. މި ބިލުގެ ސަބަބުން ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް ޖެހިދާނެ ކުރިން އަސަރު	
އިތުރު ތަފްޞީލު	

އެސެސްމަންޓް ތައްޔާރުކުރި ފަރާތް

ނަން: އަޙްމަދު އަޝްރަފް ޙަމީދު

ސޮއި:

ތާރީޚް: 14 ޖުލައި 2025

ސްޓޭމްޕް:

ބިލު ހުށަހަޅާ މެންބަރު

ނަން: [illegible]

ދާއިރާ: [illegible]

ސޮއި:

ތާރީޚް: 15/07/2025